

Veli KARGIN*
(*Avukat, Ankara Barosu)

TÜRKİYE'DE MARKA VE PATENT VEKİLLİĞİ

Giriş

Vekil; başkasının menfaatine ve iradesine uygun olarak bir iş görme borcu altına giren kimse olarak tanımlanabilir.

Bir hukuki işlemi veya hukuki işlem benzerlerini yapmakta yahut maddi bir eylemin gerçekleştirilmesinde, bilgi ve beceri bakımından kendisini yeterli görmeyen, zaman ve mekan itibariyle zorlanan veya imkansızlıkla karşı karşıya olan, ya da herhangi bir nedenle söz konusu işlem ve eylemleri bizzat yapmak istemeyen kişi, bunları güvendiği bir kimseye yaptırma yoluna gitmekte, o işlem veya maddi eylemi yapmayı kabul eden de kendisine verilen iş ve hizmetleri, verenin irade ve amacına, talimatına, uygun bir biçimde, onun yararına uygun olarak, yapma borcu altına girmekte böylece vekil eden vekil aracılığı ile ekonomik veya hukukun koruduğu bir amaca kavuşmaktadır (1).

Zamanın gereklerine uygun olarak, Marka vekilliği, Patent vekilliği, Tasarım Vekilliği gibi kavramlar hayatımıza girmiş ve hukuki düzenlemelerde yerini bulmuştur.

818 sayılı Borçlar Kanunu, 5000 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 5147 sayılı Entegre Devre Topografyalarının Korunması Hakkında Kanun ile bunlara bağlı olarak çıkarılan yönetmelikler Marka, Patent ve Endüstriyel Tasarım vekilliğine ilişkin düzenlemelerin yer aldığı başlıca kaynaklardır.

Bir meslek olarak marka ve patent vekilliği ilk olarak 1994 tarihli 544 Sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yasal statüye kavuşmuştur (2).

06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanun çerçevesinde kuruluş ve görevleri düzenlenmiş olan TPE nezdinde işlem yapabilme yetkisine sahip vekillere ilişkin özel şartlar aynı kanununun 30. maddesinde belirtilmiştir. Buna göre, diğer koşullarla birlikte, TPE nezdinde vekillik yapma yetkisinde olabilmek için en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış olmak; TPE tarafından, yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde, iki yılda bir yapılan Vekillik Yeterlik Sınavı'nda başarılı olmak; TPE tarafından tespit edilen miktarda Mesleki Sorumluluk Sigortası yaptırmış olmak şartları da aranmaktadır. Şartları taşıyan gerçek kişilerin TPE nezdinde vekillik yapabilmesi için TPE tarafından tutulan marka veya patent vekilleri siciline kayıtlı olması gerekir.

5000 sayılı kanuna göre vekiller, sınai haklarla ilgili konularda, ilgili kişileri TPE nezdinde temsil eder, onlara danışmanlık yapar ve sınai hakların korunması için TPE nezdinde gerekli girişimlerde bulunarak gerekli işlemleri yürütürler. Vekiller, TPE nezdinde ilgili kişilerin haklarının tesisi, korunması ve bunlarla ilgili olarak idare ile her türlü ilişkilerin temini, tesisi ve yürütülmesi ile yükümlüdür. 5000 sayılı Kanun'un 29 ve 30'uncu maddelerine dayanılarak çıkarılmış olan Türk Patent Enstitüsü Patent ve Marka Vekilleri Sınav ve Sicil Yönetmeliği'ndeki (3) tanımlamaya göre, Marka Vekili, Türk Patent Enstitüsü nezdinde marka başvurusu sahipleri adına işlem yapma yetkisinde olan gerçek kişileri, Patent Vekili ise Türk Patent Enstitüsü nezdinde patent başvurusu sahipleri adına işlem yapma yetkisinde olan gerçek kişileri ifade eder.

5000 sayılı Kanunda belirtilen En az dört yıllık öğrenim yapmış olmak şartına, 544 sayılı KHK'nin Geçici 7. maddesiyle istisna tanınmıştı. Buna göre, 1994 yılından önceki dört yıl içerisinde her yıl en az 20 başvuru olmak üzere kesintisiz olarak patent veya marka vekilliği yapanlara en az dört yıllık öğrenim yapmış olmasalar dahi vekillik yeterlik Sınavı'na en çok üç kez katılma hakkı tanınmıştı. Aynı şekilde TPE'de Başkan, Başkan Yardımcısı, Daire Başkanı, Şube Müdürü, Uzman ve Uzman Yardımcısı görevlerinde toplam olarak en az üç yıl çalışmış olanlar TPE'den ayrıldıkları takdirde

vekillik yapma hakkını sınavsız olarak kazanmaktaydı. Söz konusu istisnalara ilişkin düzenlemeler 5000 sayılı Kanun'da yer almamaktadır.

TPE tarafından tutulan vekiller siciline kayıt koşullarından olan Vekillik Yeterlik Sınavından başarılı olma şartı, Endüstriyel Tasarım vekilliği için aranmaz. Endüstriyel tasarım vekili olabilmenin koşulu 554 S. KHK'nin 67/1 (b) bendinde "Hem marka hem de patent vekilleri sicillerine kayıtlı olanlar tasarım vekilleri siciline sınavsız kayıt edilir" şeklinde ifade edilmiştir. "Hem patent vekilliği siciline kayıtlı hem de marka vekilliği siciline kayıtlı bir vekilin endüstriyel tasarım vekili olarak kabul edilmesi, endüstriyel tasarım vekili ayrımı yapmayan ülkelerin uygulamasıyla da paralellik sağlamaktadır. Esasen, gereksiz bir ayrı statü olarak öngörülmüş tasarım vekilliği statüsünün kaldırılması daha gerçekçi ve uygun olacaktır" (4).

Sicil kaydı mesleki sorumluluk sigorta poliçesinin bitiş tarihine kadar geçerli olup, bu süre sonunda yönetmelikte belirtilen belgeler sunularak sicil yenileme işlemi yapılmalıdır. Sicil kaydının yenilenmemesi halinde vekilin işlem yapma yetkisi sicil kaydı yenilenene kadar askıya alınır. Bu durumda TPE devam eden işlemler için Türkiye'de ikametgahı bulunan başvuru sahipleri açısından tebligatlar vekile değil asile yapılır. Başvuru sahibi yabancı olup da, Türkiye'de de ikametgahı bulunmuyorsa, TPE başvuru sahibine yeni bir vekil tayin etmesi için iki aylık bir süre tanır. Bu süre içerisinde yeni vekil tayini gerçekleşmezse başvuru veya talebe konu işlem reddedilir. Aynı prosedür sicilde kayıtlı olmayan bir kimsenin vekil olarak atanması halinde de geçerlidir.

Vekil Sınav ve Sicil Yönetmeliği'nin 15. maddesine göre, TPE nezdinde sadece vekil sicil kaydına kaydedilmiş vekiller işlem yapabilir.

Marka-Patent Vekilliği Sistemi İçerisinde Avukatların Konumu

Vekil olmak için mutlaka hukuk fakültesinden mezun olmak aranmamaktadır. Zira marka ve patent vekillerinin temsilcilik sıfatı, sadece Enstitü ile sınırlıdır. Ancak Enstitü nezdindeki işlemleri yürütebilir ve Enstitü nezdinde hakların korunması için gerekli girişimleri yapabilirler. Bu durumda, marka vekili, markanın tescil, itiraz,

yenileme ve Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu nezdinde yürütülmesi gereken işlemleri yapabilir (5).

Vekile ilişkin üç önemli hüküm vardır: 1 Tüzel kişiler yetkili organlarınca tayin edilen kişi veya kişilerce, ikametgahları yurt dışında bulunanlar ise vekil aracılığı ile temsil edilirler. 2 Vekilin varlığı halinde tüm işlemler vekil vasıtasıyla gerçekleştirilir. Vekile yapılan tebligat asile yapılmış sayılır. 3 Vekil, o davada, işlemde, olayda asili temsil etmediği gerekçesiyle tebligatı reddedemez. Vekile yapılan tebligatla süreler işlemeye başlar (6).

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 35. maddesinin ikinci fıkrasında "Baroda yazılı avukatlar birinci fıkradakiler dışında kalan resmi dairelerdeki bütün işleri de takip edebilirler" hükmü yer almasına rağmen, 5000 sayılı Kanunun 30. maddesi ile Sınav ve Sicil Yönetmeliği'nin 15. maddeleri gereği avukatlar yukarıda belirtilen prosedürden geçip sicile kayıt olmadan TPE nezdinde vekillik hizmeti verememektedirler. Konuya ilişkin Danıştay'ın görüşü de avukatlar aleyhinedir. Danıştay, "sınai mülkiyet haklarına ilişkin işlemlerin sadece hukuk değil aynı zamanda teknik bilgi birikimi yani özel uzmanlık bilgisi ve tecrübeyi gerektirdiği" dolayısıyla "vekillik yapmak isteyenlerin ayırım yapılmaksızın bir imtihana tabi tutularak seçilmeleri" gerektiğini düşünmektedir. Söz konusu kararda yer alan karşı oy gerekçesinde ise "Avukatlık bir serbest meslek oluşuna karşın kamu hizmetini de içeren önemli özelliği nedeniyle, bu mesleğin hangi şartlarla ve sınırlarda yapılacağı özel bir kanun olan 1136 sayılı Avukatlık Yasasıyla düzenlenmiştir. Dolayısıyla bu Kanun uyarınca Avukatlara verilen görev ve yetkilerin sınırlandırılması, ancak bir başka kanun veya kanun hükmünde kararnamede bu yolda getirilecek açık bir kuralın varlığı ile mümkün olup, 544 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede bu anlamda bir sınırlama söz konusu değildir. İş sahibi veya temsilcisi Enstitü nezdinde bir iş veya işlemi adı geçen K.H.K.nin 30. maddesinde nitelikleri belirtilen vekiller eliyle yürütülmesini isteyebilecekleri gibi, Avukatlık Yasası'nın verdiği yetkiye göre avukatlar eliyle yerine getirilmesini de isteyebilirler" görüşlerine yer verilmiştir (7).

Bu durumda Avukatların marka veya patent vekilliğini icra edebilmesi için tıpkı herhangi bir fakültenin dört yıllık eğitim veren bir bölümünden mezun olduktan sonra

kanunda ve yönetmelikteki koşullara uygun olarak vekilliği tanınmış kişilerin prosedüründen geçerek sicil kaydını yaptırması gerekmektedir.

Marka ve patent vekilliği mesleğini ifa edenler için herhangi bir kısıtlama bulunmamasına rağmen aynı zamanda marka veya patent vekili olan Avukatlarla ilgili bir diğer sorun reklam yasağına ilişkindir. Başkaca bir meslek veya unvanı bulunan diğer vekiller reklam araçlarında ve kartvizitlerinde tüm bu nitelikleri ile birlikte marka ve/veya patent vekilliğini de belirtebilirken avukatlar açısından bu hak sınırlandırılmıştır (8).

Hali hazırda TPE Marka Vekilleri Sicili'ne kayıtlı 1007 kişi (9), Patent Vekilleri Siciline kayıtlı 715 kişi bulunmaktadır (10). Bu kişilerin bir çoğu fiilen vekillik yapmadıkları gibi, marka veya patent vekilliğine hak kazanmış olup da sicile kayıt olmadıkları için belirtilen sayı içerisinde görünmeyen bir çok kişi de bulunmaktadır. 12 Kasım 2005 tarihinde yapılacak olan marka vekilliği sınavına müracaat edenlerin sayısı 1548, patent vekilliği sınavına müracaat edenlerin sayısı ise 1067 olarak gerçekleşmiştir (11). Sicilde kayıtlı vekiller arasında avukatlık mesleğinden olanların oranı hissedilir oranda fazladır. 09 Mayıs 1998 sınavını kazanan kişiler ile o tarihe kadar sicile kaydı yapılmış olan kişiler içerisinde, toplam 396 marka vekili arasında 252 kişi, toplam 227 patent vekili arasında ise 149 kişi avukattır (12). Tüm bunlarla birlikte, 5000 sayılı Kanun Tasarısı hakkında TBMM görüşmeleri esnasında geçen "Değerli arkadaşlarım, bu vekillik işlemlerini Avrupa ülkelerinin tamamında avukatlar yapıyor, hemen hemen dönüşmeye başladı. Ama, eğer vekillik verecekseniz, sorumluluk verecekseniz, insanları eğitimle bilinçlendirip, endüstriyel tasarımlar konusunda da vekâletinizi verin" ifadesi meslekte avukatların önemine işaret eder niteliktedir (13).

Vekillerin Borçları ve Hakları

Gün geçtikçe ilginin yoğunlaştığı marka veya patent vekilliği henüz hakettiği ağdaş seviyesini bulabilmiş değildir. Marka veya patent vekilliği mesleğinin arzu edilen seviyeye gelebilmesi, öncelikle vekillerin haklarını ve borçlarını en iyi şekilde bilmeleri ile mümkün olabilecektir. 5000 sayılı Kanun'a göre vekiller hakkında Borçlar Kanununun vekalet ile ilgili hükümleri uygulanacaktır. Vekalet sözleşmesi Borçlar

Kanunu'nun 386-398 maddeleri arasında düzenlenmiştir. Buna göre, marka veya patent vekillerinin borçları ile haklarını şöyle sıralayabiliriz;

A- Marka veya Patent Vekillerinin Borçları

I. Sadakat ve Özen Borcu: Borçlar Kanunu'nun 390/II. fıkrasında Sadakat ve Özen Borcu düzenlenmiştir. Bu yükümlülük, vekalet ilişkisinin büyük ölçüde karşılıklı güven temeline dayanmasından kaynaklanır.

Vekil, sadakat yükümü gereğince, müvekkilin yararına olacak davranışlarda bulunmak ve ona zarar verecek davranışlardan kaçınmakla yükümlüdür (14).

Sadakat borcu vekile, vekil edenin yararını kendi çıkarından önde tutma, vekil edenin yararı ile bağdaşmayan üçüncü kişinin işini görmeme, ondan vekalet almama, değişen koşullara göre vekaleti en uygun biçimde yerine getirme, vekil edenin zararına bir sonuç doğurduğu takdirde vekaletten çekilme, vekalet devam ettiği sürece uygun zamanlarda vekil edeni bilgilendirme, gerektiğinde tavsiyede bulunma, sır saklama gibi borçları da içerir (15).

Marka ve patent vekilliğinde, sır saklama ve müvekkille menfaati zıt üçüncü kişinin işini görmeme yükümlülükleri özellikle önem kazanmaktadır. Güven unsuruna dayalı vekalet ilişkisinde sır saklama iş süresi ile sınırlı olmayıp iyi niyet çerçevesinde makul süre ile uyulması gereken yükümlülüklerdendir.

Özen borcu, Borçlar Kanunu'nun 390/II fıkrasında "iyi bir surette ifa" şeklinde ifade edilmiştir.

Vekil özen borcunun gereği olarak sonucun başarılı olması için özenle her türlü gayreti ve çabayı göstermek, başarılı sonucu engelleyecek her türlü davranışlardan kaçınmak bu yönde bilgi ve beceri ile tecrübesini ortaya koymak durumundadır (16).

Vekilin göstereceği özen, göreceği işin mutlak şekilde istenilen sonuca uygun gerçekleşmesi yükümünü getirmemektedir.

Vekil, kendisine bırakılan işi veya hizmeti sözleşmeye uygun olarak ifa etmekle yükümlüdür. O, vekalet sözleşmesiyle, bir edim sonucunu değil, belirli bir sonuca yönelik edim fiilinde bulunmayı taahhüt etmektedir. Vekil yüklendiği iş görme edimini özenle yerine getirmekle yükümlü olup, istenen sonucun gerçekleşmemesinden sorumlu değildir (17).

BK m. 390/I fıkrası hükmünce vekilin sorumluluğu, genel olarak BK m.321'de düzenlenen işçinin sorumluluğuna ilişkin kurallara bağlıdır. Vekil, işçi gibi özenle davranmak zorunda olup, hafif kusurundan bile sorumlu tutulabilecektir.

“Vekilin göstereceği özenin soyut özen ölçüsüne göre değerlendirilmesi gerekir; mesleğinde gerekli ortalama zihni, bedeni ve manevi yeteneklere sahip ve hiçbir kaçınılabilen hatayı işlemeyen insan modeli esas alınır (18).

II. İş şahsen ifa borcu: BK m. 390/III hükmünce vekil, kural olarak sözleşme konusu işi şahsen ifa etmek zorundadır. Ancak tevkil bunun istisnasını oluşturur. Tevkil için müvekkilin bu duruma rıza göstermesi veya örf adet gereği vekilin böyle bir yetkisinin bulunması ya da halin icabı tevkilin zorunlu olması gerekir. Rıza açıkça veya örtülü şekilde olabilir. Türkiye Cumhuriyeti'nde ikameti bulunmayan vekillerinin işlemleri ancak ülkemizde sicile kayıtlı vekiller tarafından yürütülmesi mümkündür. Bu ve benzeri durumlar halin icabından kaynaklanan tevkil zorunluluğuna örnektir.

III. Müvekkilin talimatına uygun olarak hareket etme yükümü: Kaynağı BK m.389/I olan bu yükümlülükle, Kanun koyucu, vekalet sözleşmesinin konusunun müvekkil yararına bir iş görme olmasından hareketle, vekile müvekkilin talimatlarına uyma yükümü öngörmüştür.

Vekil müvekkilin hukuka veya ahlaka aykırı talimatlarına uymak zorunda değildir; bu tür talimatlar hukuken geçersizdir. Vekil, kendisine verilen talimatları dikkatle incelemeli ve bunların amaca uygun olmadığını veya faydasız olduğunu görünce, sadakat yükümü gereği bu hususta müvekkilin dikkatini çekmeli ve onu uyarmalıdır. Buna rağmen müvekkil talimatında ısrar ederse, vekil buna uymak veya istifa etmek durumunda kalır (19).

Duruma göre, müvekkilden talimat alınması imkanı olmamakla birlikte eğer imkan olup da kendisine sorulabilseydi, müvekkilin muvafakat edeceğinin kabul edilebileceği durumlarda vekil talimat dışı hareket edebilecektir. Bu durum dışında vekil talimata uygun hareket etmezse ve müvekkilin bu durumdan dolayı meydana gelen zararını karşılamazsa vekalet borcunu ifa etmiş sayılmayacaktır.

IV. Hesap verme borcu: Vekil, müvekkilin talebi üzerine yürüttüğü işin hesabı ile aldıklarını müvekkile vermekle yükümlüdür. BK m. 392 ile düzenlenmiş olan bu yükümlülük vekilin vekalet ilişkisi nedeniyle elde edip de zamanında teslim etmediği paranın faizini de ödemeyi kapsamaktadır.

B- Marka veya Patent Vekillerinin Hakları

I. Ücret isteme hakkı: BK m.386/III hükmünce vekilin ücrete hak kazanması sözleşme veya teamülün varlığına bağlıdır. Marka veya patent vekilliği açısından bu yönde bir teamül vardır. Dolayısıyla vekil, vekalet ücretine sözleşme olmasa dahi işin tamamlanmasıyla hak kazanır.

II. Yapılan masrafları ve avansları isteme hakkı: BK m.394 bu durumu müvekkile bir borç olarak yüklemiştir. Yapılan masraflara ve ödenen avanslara faiz istenilmesi ile müvekkil hesabına girilen borçtan kurtarılmayı talep hakkı da bu hak kapsamındadır.

III. Uğranılan zarar tazmin hakkı: Vekil eden kusursuz olduğunu ispat etmedikçe, vekil vekaletin ifası dolayısıyla uğramış olduğu zararın tazminini talep etme hakkına sahiptir.

BK m. 387 hükmüne göre marka veya patent vekilleri kendilerine önerilen işi en makul sürede reddetmemeleri halinde, müvekkil ile aralarında kurulmuş sayılan vekalet sözleşmesi, azil, istifa, ölüm, ehliyetsizlik veya iflas gibi hallerde sona erer. Kabul edilmek istenilmeyen veya kabul edilmesi caiz olmayan hallerde vekalet sözleşmesi kurulmasına ilişkin tekliflerin derhal reddedilmesi dikkat edilmesi gereken hususlardandır. Aynı şekilde, azil ve istifanın uygun zamanda gerçekleştirilmesi, diğer tarafın tazmin edilmesi gereken bir zararına yol açılmaması bakımından oldukça önemlidir.

Sonuç Niyetine: Ne Yapmalı?

Marka ve patent vekilliği mesleğinin istenilen seviyeye gelebilmesi için, vekillere ilişkin mesleki birlik ve örgütlerin kuruluşlarının tamamlanarak faaliyetlerini yoğunlaştırması bir gerekliliktir. Söz konusu örgüt ve kuruluşların, vekiller için, bir asgari ücret tarifesi belirlenmesini, meslek kurallarını tespit edilmesi ve bu kurallara uyulup uyulmadığının denetlenmesini temin etmek öncelikli görevleri olmalıdır.

Vekillerin teknik ve entelektüel birikimleri gelişmiş, gerek yurt içine ve gerekse yurt dışına nitelikli hizmet verebilecek donanımına sahip olmaları gerekmektedir. “Sistemin Uluslar arası bir sistemin Türkiye parçası olduğunu dikkate alıp işlerini sadece Türk mevzuatına göre değil bu konudaki uluslar arası uygulama ve gelişmelere göre yapmalıdır. (....). Uluslararası uygulamalar konusunda müşteriye eksik ya da yanlış bilgi verilmesi müşterinin ve dolayısıyla Türkiye'nin rekabet gücünün salt yetersiz bilgi nedeni ile azaltılmasına ve geri dönülmez zararlar oluşmasına neden olabilir(20). Her ne kadar, başta TPE olmak üzere, FİSAUM, PEM gibi kuruluşların zaman zaman seminerler, konferanslar, kurslar vb. şekillerde eğitim çalışmaları olsa da bunların artırılması gerekmektedir.

Vekillerin, önemi tartışma götürmeyecek işlerini ifa ederken, iş yükleri oranında uzman istihdam etmeleri, teknolojik gelişmeleri takip etmeleri gerekmektedir. “Bir vekil veya vekil grubunun bir dosya üzerinde harcayacağı emek ve zamanı adam/ay olarak değerlendirdiğimizde belirli bir dosya sayısında sınıra ulaşılabacaktır. Bu sınırın üzerinde dosya üstlenmek için iki yol vardır. Bu yollardan biri çalışan vekil sayısını artırmaktan diğeri ise kaliteden taviz vermekten geçer (21).

Dolayısıyla, nitelikli vekil sayısının artmasına da hizmet edecek olan; üniversitelerde sınıai haklara ilişkin derslere yer verilmesi, yüksek lisans ve doktora düzeyinde programların açılması marka veya patent vekilliğinin eğitim alt yapısına oldukça büyük katkı sağlayabilecektir. Hazırlanacak programların, hukukçular için teknik içerikli, teknik bölüm öğrencileri ya da mezunları için ise sınıai hakların en önemli ayağını teşkil eden hukuk içerikli olması söz konusu katkıyı artırıcı nitelikte olacaktır.

-
- (1) ÖZKAYA, Eraslan, *Vekalet Sözleşmesi ve Kötüye Kullanılması*, Ankara:Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş., 2005, s.17
 - (2) Söz konusu KHK 06.11.2003 tarih ve 5000 Sayı ile Kanunlaşmıştır.
 - (3) Vekil Sicil Yönetmeliği 30.06.2004 Tarih ve 25508 Numaralı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.
 - (4) YURTSEVEN, M.Tuna, “Türkiye’de Patent Vekilliği”, *Avrupa Patent Sistemi ve Türkiye Konulu Sempozyum*, Ankara:TPE Yayınları, 2001, s.188
 - (5) YASAMAN, Hamdi, ALTAY, Sıtkı A, AYOĞLU, Tolga, YUSUFOĞLU, Fülürya, YÜKSEL, Sinan, *Marka Hukuku 556 Sayılı KHK Şerhi*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2004, c.I, s.40
 - (6) TEKİNALP, Ünal, *Fikri Mülkiyet Hukuku*, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 2004, s.43
 - (7) İlgili Kararlar için bkz. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu, E:1997/445. K:1999/121 ile Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu, E:2001/892. K:2004/494
 - (8) TBB Reklam Yasağı Yönetmeliği madde 6: “Başlıklı kağıtlarda, kartvizitlerde ve diğer basılı kağıtta avukat unvanı ve akademik unvan dışında; emekli yargıç, emekli savcı, emekli noter, hukuk uzmanı, marka- patent vekili, sigorta uzmanı, bilirkişi, Bakan, Milletvekili ve benzeri sıfatlar kullanılmayacağı gibi kamu kurum ve kuruluşu ile özel kurum ve kuruluşlardaki, siyasi partilerdeki geçmiş ve mevcut görevler belirtilemez. Barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarında geçmişte görev alan avukatlar bu unvanlarını kullanamazlar. Halen görevli olanlar bu unvanlarını; ancak bu görevin ifasında ve bu görevleri ile sınırlı olmak kaydıyla kullanabilirler”.
 - (9) http://www.tpe.gov.tr/tpe/sayfalar/marka_vekilleri.htm
 - (10) http://www.tpe.gov.tr/tpe/sayfalar/patent_vekilleri.htm
 - (11) Kaynak: TPE, APK Dairesi Başkanlığı
 - (12) YALÇINER, Uğur, “Türk Patent Enstitüsü’nün Geçmişi ve Geleceği”, *Marka Koruması Uluslararası Sempozyumu*, Ankara:TPE Yayınları, 1998, s. 36
 - (13) <http://www.tbmm.gov.tr/tutanak/donem22/yil2/ham/b01501h.htm>
 - (14) ARAL, Fahrettin, *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*, Ankara:Yetkin Yayınları, 2003, s.417
 - (15) ÖZKAYA, a.g.e., s. 358-359
 - (16) ÖZKAYA, a.g.e., 359
 - (17) ARAL, a.g.e., s. 407
 - (18) ARAL, a.g.e., 420
 - (19) ARAL, a.g.e., s.424
 - (20) Gün, Mehmet, “Türkiye’de Marka Vekilleri Görevleri ve Sorunları”, *Marka Koruması Uluslararası Sempozyumu*, Ankara:TPE Yayınları, 1998, s. 370
 - (21) YURTSEVEN, “Tuna, Patent ve Marka Vekilleri Derneği Beklenen Gelişmeler”, *Marka Koruması Uluslararası Sempozyumu*, Ankara:TPE Yayınları, 1998, s. 345